

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-151/22-T

Název	Dětský domov Loreta a Školní jídelna, Fulnek, příspěvková organizace
Sídlo	Kapucínská 281, 742 45 Fulnek
E-mail	malinova@ddfulek.cz
IČ	62330268
Identifikátor	600026442
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Renata Malinová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Kapucínská 281, 742 45 Fulnek
Termín inspekční činnosti	25. 1. 2022 – 27. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov Loreta a Školní jídelna, Fulnek, příspěvková organizace vykonává činnost dětského domova (dále „DD“ nebo „zařízení“) a školní jídelny. Nejvyšší povolený počet lůžek je 32, tzn. čtyři rodinné skupiny. Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 19 dětí. Povinnou školní docházku plnilo 14 dětí, z toho jedno dítě bylo na dlouhodobém úteku, tři se vzdělávaly ve středních školách. Dvě zletilé osoby umístěné na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na budoucí povolání se vzdělávaly ve střední a vysoké škole. DD disponuje dvěma cvičnými byty. Zařízení není stavebně uzpůsobeno jako bezbariérové. Stravování dětí zajišťuje vlastní školní jídelna.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka působí ve vedoucí pozici DD od roku 2012. Reálně nastavenou koncepci zařízení postupně naplňuje. Hlavní cíl, vytváření moderního dětského domova se systémem zaměřeným na uspokojení individuálních potřeb dítěte, se zařízení daří naplňovat také spoluprací s externími psychoterapeuty a případovou supervizí. Dětem i pedagogům se tak dostává efektivní zpětná vazba a potřebná podpora.

Ředitelkou zpracovaná dokumentace je propojena s každodenními činnostmi zaměstnanců i dětí v zařízení. Naplňování školního vzdělávacího programu je průběžně vychovateli vyhodnocováno. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností obsahují individuální cíle dětí, což umožňuje jejich rychlejší naplňování. Analýzou dokumentů DD byly zjištěny nedostatky v několika oblastech. Nesoulad deklarovaných pravidel s praxí (krácení výše kapesného), netransparentní pravidla pro poskytnutí věcné pomoci nebo jednorázového příspěvku dětem při ukončení jejich pobytu v zařízení a nesoulad zpracovaného programu rozvoje osobnosti dítěte s jeho individuálními zvláštnostmi a potřebami. Pravidla a mechanismy využívané v procesu řízení jsou účinné jen částečně. Kontrolní a řídicí systém v zařízení je nezbytné analyzovat a vedením DD efektivně upravit tak, aby při jeho aplikaci nedocházelo k nesouladu s právními předpisy nebo standardy kvality péče o děti.

Každá rodinná skupina má uzavřený prostor, který umocňuje její autonomii. V ložnicích mělo každé dítě svůj prostor pro učení s psacím stolem, odpočinek i klidové aktivity. Některé děti využívaly možnost uzamknout si své osobní věci. V každém obývacím pokoji byl umístěn počítač, který mohly děti běžně používat. V rámci trávení volného času děti aktivně využívají altány při dětském domově pro cvičení jógy nebo výtvarné činnosti, pro tyto aktivity je DD velmi dobře vybaven. S ohledem na rozvoj pracovních kompetencí dětí si zájemci mohou osvojovat dovednosti např. při šití na stroji. DD disponuje pomůckami i pro sportovní sezónní aktivity v rámci víkendových výletů nebo na realizaci odpoledních aktivit (např. cyklistiku, volejbal, stolní tenis). Ke sportovním aktivitám slouží dětem hřiště na přilehlé zahradě a jeho herní prvky pro všechny věkové skupiny dětí. Děti si společně s vychovateli esteticky zdobí své prostory rodinných skupin, které navozují pocit rodinného prostředí. DD disponuje i dvěma cvičnými byty, kde si mladí lidé při samostatném hospodaření upevňují mj. své finanční kompetence. Jeden je součástí prostor DD, druhý městský byt se podařilo získat v roce 2021. Ředitelka dlouhodobě získává další finanční prostředky od sponzorů, které následně využívá např. na placení nájmu městského bytu, nákup notebooků, sportovní vybavení, doučování dětí a jejich rekreaci.

Dětský domov vytváří dobré předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Vstupy do budovy dětského domova byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob. Děti jsou prokazatelně poučovány o bezpečnosti a ochraně

zdraví. Úrazy, které jsou zaznamenány, se pohybují v jednotkách a nejsou závažného charakteru.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Plán hospitační činnosti je nastaven a průběžně realizován. Jeho závěry jsou prokazatelně vyhodnocovány, avšak nevyplývají z něj konkrétní opatření, která by vedla ke zlepšování vzdělávacího procesu (např. realizace doporučení ze školských poradenských zařízení). Pravidelné pedagogické rady řeší zejména problematiku rodinných skupin. Je žádoucí na poradách konzultovat i děti se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně využití efektivních metod a forem práce s nimi. Přímou pedagogickou činnost vykonává ve stanoveném rozsahu ředitelka i všichni pedagogičtí zaměstnanci pravidelně v průběhu týdne v rámci jednotlivých rodinných skupin. Rozpis služeb přímé pedagogické činnosti vychovatelů byl funkčně nastaven. Péče o děti v nočních hodinách je v dostatečném počtu zabezpečena asistenty pedagoga.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 z objektivních důvodů omezeno (epidemie COVID-19). V současné době je DD zapojen do realizace projektu, který má široké a specifické zaměření na vzdělávání pedagogických pracovníků tohoto typu zařízení.

Program primární prevence byl zaměřen na všechny věkové kategorie dětí DD v oblasti zdravého životního stylu, osvojení pozitivního sociálního chování, zvýšení odolnosti vůči rizikovému chování, sociálně patologickým jevům a na smysluplné trávení volného času. Minimální preventivní program nabízí dětem vhodné formy naplňování jednotlivých oblastí (víkendové pobyty na horách, sportovní aktivity, využívání relaxačního altánu apod.).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Nově přichozí dítě je seznámeno v DD se svými právy a povinnosti jak sociálním pracovníkem, tak vychovateli příslušných rodinných skupin. Z rozhovorů vyplynulo, že děti s přihlédnutím k jejich věku a rozumovým schopnostem je relativně znají a v případě potřeby jsou tak schopny vyžadovat i jejich naplňování. V individuálně stanoveném adaptačním období a následně v průběhu pobytu dítěte pedagogové za podpory vedení i za spolupráce metodika příslušného spádového dětského diagnostického ústavu stanovují dítěti vhodné cíle společně s výchovnými a vzdělávacími postupy v rámci PROD. V konkrétních případech však cíle PROD nebyly dostatečně zacíleny na speciální vzdělávací potřeby či individuální zvláštnosti a potřeby dítěte. Toto zjištění také koresponduje se skutečností, že v řízených rozhovorech o doporučeních ze školského poradenského zařízení někteří pedagogové nevěděli, a tedy je ani nemohli kompenzovat. V některých případech také děti své cíle v PROD nebyly schopny interpretovat nebo je neznaly, což limituje efektivitu jejich naplňování.

V době inspekční činnosti byla výchovně vzdělávací činnost realizována ve třech rodinných skupinách, čtvrtá byla využita pro umístění dětí v karanténě či se zjištěným onemocněním. Při zařazování dětí do rodinných skupin byly vedením zařízení respektovány sourozenecké vazby. Organizační členění dne zajišťovalo ve spojitosti s aktivitami plánovanými v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti vhodný poměr mezi volným a řízeným časem dětí, střídání jednotlivých činností podporovalo psychohygienu dětí. Ta byla navíc umocněna estetickým a čistým prostředím DD. Ve výchovných strategiích v praktických činnostech pedagogové kladli důraz na rozvoj jejich osobnosti, vlastní rozhodování a smysluplné trávení volného času. Pedagogové dbali na utváření hodnotového systému dětí v oblasti mravní (poznávací, citové a volní součásti osobnosti), což se odráželo v adekvátních sociálních kompetencích, které děti v rozhovorech projevovali. Vychovatelé

podporovali účast dětí v zájmových aktivitách mimo zařízení. Většina dětí mladšího věku navštěvovala různorodé sportovní, umělecké či volnočasové aktivity, což jim kromě jiného umožňovalo utvářet a udržovat vztahy v přirozeném sociálním prostředí mimo zařízení. Starší děti se DD dařilo motivovat k obdobným aktivitám spíše sporadicky. Tyto děti jsou vychovateli vedeny k samostatné volbě smysluplného trávení volného času. Zařízení navíc organizuje pro tyto starší děti větší podíl besed se zajímavým obsahem.

Ve vzdělávacím procesu v odpoledních hodinách pedagogové vhodně posilovali vlastní zodpovědnost dětí, které si činnosti v průběhu dne dle možností samy plánovaly. Starší děti se připravovaly do školy a vypracovávaly úkoly samy nebo pod vedením pedagogů, mladší děti si hrály mezi sebou nebo s hračkami. Vychovatelé důsledně sledovali plnění úkolů, povzbuzovali děti pochvalou. Po zvládnutí svých povinností měly možnost volit společnou sportovní či rekreační činnost na zahradě dětského domova, či využily volna k samostatným vycházkám, které mohly uskutečnit v průběhu celého týdne. Vzdělávací nabídku obohacující tradiční aktivity rozšiřovala skupinová jóga, kterou děti napříč věkovými skupinami využívaly. Eliminovat vnitřní napětí či navodit psychickou pohodu potřebným dětem zařízení realizovalo prostřednictvím externích psychoterapeutů.

V rodinných skupinách panovala příjemná atmosféra, pedagogové i děti měli k sobě navzájem pozitivní sociální nebo citové vazby. Volný pohyb dětí v dětském domově nebyl omezen, děti se navzájem (se souhlasem vychovatele) navštěvovaly, sociální vztahy v rámci všech rodinných skupin dětí udržovaly a rozvíjely. V rozhovorech děti vyjadřovaly většinou spokojenost s průběhem pobytu v zařízení. Připomínky k chodu zařízení byly dle jejich slov průběžně vedením DD vyřešeny. K anonymnímu podání stížnosti či podnětů dětský domov zřídil schránku důvěry, popř. děti měly možnost své problémy řešit prostřednictvím svého zástupce rodinné skupiny v rámci spolusprávy zařízení. Děti však tyto možnosti příliš nevyužívaly, měly dostatečnou důvěru k pedagogům včetně vedení zařízení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání zařízení věnuje náležitou pozornost. Systém hodnocení včetně ukládání opatření ve výchově je promyšleně nastaven ve vnitřním řádu. Hodnocení okamžitých výkonů probíhalo převážně slovně – pochvalou, povzbuzením, a plnilo motivační funkci. Menší pozornost byla při společných, ale i individuálních aktivitách věnována sebehodnocení dětí. Významným nástrojem hodnocení jsou i pravidelné komunitní skupiny. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že systém hodnocení znají, respektují a mohou se k němu vyjádřit. Méně závažné kázeňské problémy řešili vychovatelé, popř. vedení zařízení ihned, formou domluvy. Opatření ve výchově ukládaná za prokázaná porušení povinností dětí se vyskytovala v menším rozsahu. Většinou se jednalo o omezení nebo zákaz trávení volného času mimo zařízení nebo atraktivní činnosti. Za příkladné úsilí a výsledky při plnění povinností nebo za příkladný čin byly dětem udělovány i finanční odměny. Kapesné jako motivační nástroj bylo využíváno jen výjimečně, kritéria stanovená ve vnitřním řádu pedagogové nevyužívali. Starší děti uvedly, že si část peněz spoří a prokazovaly tak jistou míru finanční gramotnosti.

Ze zápisů z jednání pedagogické rady vyplynulo, že výsledky výchovy a vzdělávání dětí jsou pravidelně projednávány. Při řešení závažných výchovných problémů dětí zařízení cíleně spolupracuje s místně příslušným diagnostickým ústavem i dalšími odbornými pracovišti a v důsledku toho se pak DD daří péči o děti v konkrétních případech směřovat do vhodnějších typů zařízení. K prevenci rizikového chování dětí přispívají i preventivní aktivity nastavené v minimálním preventivním programu, do kterých se děti s podporou pedagogických pracovníků zapojují. Spolupráce je navázána i s externími odborníky, např.

oblastním metodikem prevence, sociálním odborem Městského úřadu ve Fulneku, dětskými psychology. Od poslední inspekční činnosti v roce 2017 došlo k výraznému snížení výskytu sociálně patologických jevů u dětí.

Problémy související s organizací vzdělávání, způsobem zadávání a hodnocení úkolů a vybavením digitální technikou v období pandemie se pedagogům podařilo překlenout díky aktivní spolupráci se školami dětí a nadačními fondy. Případné školní neúspěchy DD včas zachytil a následně individuálně řešil. O prospěchu dětí ve školách, ale i jejich chování v zařízení, mimoškolních aktivitách zařízení průběžně informuje zákonné zástupce nezletilých dětí. Návštěvy dětí u rodičů a osob odpovědných za výchovu i pobyty dětí v širších rodinách, byly zařízením v průběhu roku cíleně podporovány. Úsilí zařízení, o co jejich nejčastější kontakt však v mnoha případech nemělo z důvodu problematické spolupráce s rodiči, popř. jinými příbuznými výsledný efekt.

Zařízení dětem zajišťuje cílenou individuální pomoc a podporu při volbě následného vzdělávání po ukončení základní školy, orientaci na trhu práce a přípravě na budoucí samostatný život. Vedení zařízení podporuje a umožňuje dětem či mladým dospělým krátkodobé či dlouhodobé brigády. Otevřenost zařízení vůči mladým dospělým či již bývalým klientům se projevuje i v možnostech získání pracovních kompetencí i v rámci pracovního poměru pro potřeby zařízení.

Vedení zařízení průběžně analyzuje důvodnost pobytu dítěte v zařízení. Intenzivní spolupráce hlavně s orgány sociálně právní ochrany dětí se pozitivně projevuje v počtu dětí, které se daří před dosažením jejich zletilosti umístit zpět do jejich původních rodin. Aktivita zařízení přispívá k získávání kvalitních sociálních dovedností dětí, jejich úspěšné socializaci, a tedy kompetencí nezbytných pro jejich další samostatný život mimo dětský domov.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od posledního inspekčního hodnocení realizovaného v roce 2017 došlo k velké obměně pedagogického sboru, změně věkové struktury dětí umístěných v zařízení a výraznému navýšení počtu dětí mladšího školního věku. Vedení dětského domova společně s pedagogy na dané okolnosti adekvátně reagovalo a přizpůsobilo organizaci dne i náplň vzdělávacích činností aktuálnímu složení rodinných skupin.
- Dětskému domovu se podařilo pronajmout byt ve městě Fulnek pro samostatné bydlení zletilé nezaopatřené osoby.
- Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení z posledního inspekčního hodnocení se průběžně realizují. Došlo k estetizaci vnitřních prostor dětského domova a k regulaci volného sledování medií dětmi.

Silné stránky

- Startovací byty významně přispívají k rozvoji samostatnosti a zodpovědnosti mladých dospělých za své chování.
- Vedení dětského domova průběžně analyzuje důvodnost pobytu dítěte v zařízení a ve spolupráci s orgánem sociálně právní ochrany dětí aktivně směřuje péči do jiných vhodnějších typů zařízení či zpět do původní rodiny.

- Zajištěná individuální psychoterapie napomáhá snižování vnitřního napětí u dětí.
- Dětský domov podporuje získávání potřebných pracovních kompetencí dětí či mladých dospělých nejen prostřednictvím krátkodobých či dlouhodobých brigád u externích zaměstnavatelů, ale i v rámci pracovního poměru zletilých nezaopatřených osob pro potřeby dětského domova.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Dílčí nedostatky v oblasti řízení a kontrolní činnosti vedení dětského domova ovlivňovaly kvalitu poskytované péče.
- Neznalost doporučení poradenských zařízení vychovateli limitovalo naplňování speciálních vzdělávacích potřeb a zvláštností dětí.
- Programy rozvoje osobnosti dětí nedostatečně refletovaly jejich speciální vzdělávací potřeby a individuální zvláštnosti.
- Hospitační činnost nepřináší potřebný efekt pro následné zlepšování vzdělávacího procesu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Zapojit děti do participací cílů svého programu rozvoje osobnosti.
- Zohledňovat individuální zvláštnosti a speciální vzdělávací potřeby dětí při stanovení jejich vzdělávacích cílů v programech rozvoje osobnosti.
- Zefektivnit řídicí a kontrolní činnost vedení dětského domova.
- Zaměřit pedagogické rady i hospitační činnost např. na aplikaci metod a forem práce u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program platný od 1. 9. 2021
2. Vnitřní řád dětského domova platný od 1. 9. 2020
3. Roční plán práce ve školním roce 2021/2022
4. Výroční zpráva za školní rok 2020/2021
5. Koncepce rozvoje dětského domova ze dne 4. 1. 2020

6. Minimální preventivní program na školní rok 2021/2022
7. Další vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022
8. Organizační řád ze dne 1. 1. 2021
9. Osobní spisy zaměstnanců (vzorek)
10. Osobní spisy dětí (vzorek)
11. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2021/2022
12. Zápisy ze spolusprávy, komunity ve školním roce 2021/2022
13. Zápisy z hospitační činnosti ve školním roce 2021/2022
14. Dokumentace k finančním podmínkám dětského domova vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 k datu inspekční činnosti (vzorek)
15. Dokumentace dětského domova k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (vzorek)
16. Dokumentace k zajištění školního stravování vedená ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Galušková v. r.

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Mgr. Pavel Schönwälder v. r.

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Ing. Klára Kudlíková v. r.

V Ostravě 15. února 2022

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Renata Malinová
ředitelka

Mgr. Renata Malinová v. r.

Ve Fulneku 16. února 2022